

Назив предмета: ЕКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
II	64	/	/	/	/	64

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Усвајање знања о значају, циљевима и врстама предузећа у тржишној привреди;
- Упознавање са карактеристикама различитих врста предузећа и њиховом начину пословања;
- Развијање свести о значају трошкова у пословању предузећа;
- Оспособљавање ученика за праћење пословања предузећа;
- Развијање знања о функционисању тржишта;
- Упознавање са економским активностима на нивоу привреде као целине;
- Оспособљавање ученика за успешно и рационално решавање основних економских и организационих питања предузећа;
- Развијање знања о утицају организационе структуре на пословање предузећа.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДЖАЈА

Разред: Други

Годишњи фонд часова: 64

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Појмовно одређење економике и организације предузећа	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише економику као науку; опише организацију предузећа; објасни значај економике и организације предузећа са другим научним дисциплинама 	<ul style="list-style-type: none"> Појам економике и организације предузећа; Значај економике и организације у данашњим условима пословања. <p>Кључни појмови: економика предузећа, организација предузећа, научна дисциплина.</p>
Предузеће као носилац привређивања	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише појам и услове настанка предузећа; дефинише предузеће као систем; класификује предузећа на основу различитих критеријума; разликује предузећа у индивидуалном власништву, друштва лица и друштва капитала разликује врсте јавних предузећа; образложи појам угоститељских и туристичких предузећа; наброји типове угоститељских и туристичких предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> Предузеће – појам и карактеристике предузећа Предузеће као систем; Врсте предузећа; Привредна друштва - појам и правне форме Друштва лица и Друштва капитала Јавна предузећа – појам и врсте Угоститељска и туристичка предузећа – појам, врсте и карактеристике предузећа <p>Кључни појмови: привредна друштва, угоститељска предузећа, туристичка предузећа, јавна предузећа,</p>
Пословна средства предузећа	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише средства предузећа; препозна критеријуме за поделу средстава предузећа; дефинише основна средства; наведе врсте основних средстава; дефинише обртна средства; наведе врсте обртних средстава. разграничи врсте средстава на конкретним примерима 	<ul style="list-style-type: none"> Појам средстава предузећа; Критеријуми за поделу средстава предузећа; Врсте средстава предузећа; Основна средства - појам, врсте и карактеристике; Обртна средства - појам, врсте и карактеристике; <p>Кључни појмови: средства предузећа, основна средства, обртна средства.</p>
Извори средстава предузећа	<ul style="list-style-type: none"> објасни појам извора средстава предузећа разликује изворе средстава; упореди предности и мане сопствених и туђих извора средстава предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> Извори средстава предузећа – појам и врсте; Сопствени и туђи извори средстава предузећа. <p>Кључни појмови: извори средстава предузећа</p>
Трошкови предузећа	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише утрошке, трошкове и расходе предузећа; наведе врсте трошкова; опише карактеристике трошкова; 	<ul style="list-style-type: none"> Појам расхода предузећа; Појам утрошака; Појам, подела и распоред трошкова;

	<ul style="list-style-type: none"> • разликује утроске од трошкова; • разликује врсте калкулација; • израђује калкулацију цена смештаја, исхране и пића • опише специфичности обрачуна трошкова и утврђивање цена у туризму и угоститељству. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам калкулације; • Врсте калкулације; • Специфичности обрачуна трошкова у угоститељству и туризму. <p>Кључни појмови: калкулација, смештај, исхрана, пиће, угоститељство, туризам.</p>
Резултат пословања и његова расподела	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише укупан приход; • разликује приходе предузећа; • дефинише расходе предузећа; • утврђује резултате пословања предузећа; • објасни начин распоређивања пословног резултата (добитак, губитак). • опише појам и функције буџета; • анализира буџетске приходе и буџетске расходе 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам укупног прихода; • Појам укупног расхода; • Утврђивање пословног резултата предузећа; • Распоређивање пословног резултата предузећа. <p>Кључни појмови: приход, расход, добитак, губитак, буџетски приход, буџетски расход</p>
Мерење пословног успеха предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише основне показатеље пословног успеха; • опише продуктивност рада; • опише економичност рада; • опише рентабилност рада. • анализира показатеље пословног успеха предузећа на конкретном примеру 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам мерила пословног успеха; • Продуктивност рада; • Економичност рада; • Рентабилност рада. <p>Кључни појмови: успешност, продуктивност, економичност, рентабилност,</p>
Организација пословања предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише предузеће као организациони систем; • опише организациону структуру предузећа; • указује на специфичности организације функција у угоститељству и туризму 	<ul style="list-style-type: none"> • Предузеће као организациони систем; • Организациона структура предузећа (организација радног колектива, организација средстава и организација функција у предузећу). <p>Кључни појмови: организациони систем, структура предузећа, организација функција.</p>

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Облици наставе: Теоријски часови (64 часа)

Место реализације наставе: Сви часови се реализују у стандардној учионици, при чему се одељење не дели на групе.

Препоручени број часова по темама је следећи:

- Појмовно одређење економике и организације предузећа (3 часа)

- Предузеће као носилац привређивања (12 часова)

- Пословна средства предузећа (8 часова)

- Извори средстава предузећа (4 часа)
- Трошкови предузећа (12 часова)
- Пословни резултат и његова расподела (10 часова)
- Мерила пословног успеха предузећа (8 часова)
- Организација пословања предузећа (7 часова)

На првим часовима подсетити ученике на теме које су реализоване у оквиру предмета Основе туризма и угоститељства. Навести примере из праксе који су блиски ученицима а односе се на функционисање туристичких агенција, угоститељских објеката за смештај, исхрану и пиће. Лакше разумевање теоријске наставе је могуће остварити на примерима успешних туристичких и угоститељских предузећа у којима ученици обављају практичну наставу.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе (студија случаја).

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад. Такође, препорука је примена пројектне наставе, а неке од тема могу бити: Израчунавање цене коштања смештајних јединица, или, Организациона структура туристичке агенције и др

Гостујући предавачи из успешних туристичких и угоститељских предузећа би на конкретним примерима и сопственом искуству објаснили теме као што су: Средства предузећа, Расходи и приходи предузећа и Расподела резултата пословања. Препоручује се посета компанијама из окружења и разговор са запосленим руководиоцима.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, је присутно на сваком часу и свака ученичка активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Оцењивање ученика је могуће вредновати кроз усмене провере, писмене провере, практичан рад, извештаје, презентације у ППТ, реферате, есеје, праћење постигнућа исхода.

Гостујући предавачи на часовима би била идеална могућност за процену критичког мишљења ученика и њиховог учешћа у дијалогу. Сумативно оцењивање се може извршити на основу података прикупљених формативним оцењивањем, резултата/решења проблемског или семинарског рада, усмених провера знања, контролних и домаћих задатака, тестова знања, презентација, есеја и сл. Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

У настави оријентисаној ка достизању исхода прати се и вреднује процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, неопходно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.